

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/129/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717200242
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1717200242.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vlčkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobkyne: C. D., U.. XX.XX.XXXX, R. Za T. XXXX/X, D., zastúpenej: JUDr. Vojtech Horváth, advokát, so sídlom Holubyho 35, Pezinok, proti žalovanému: B.. G. D., U.. XX.XX.XXXX, R. Za T. XXXX/X, D., zastúpenému: JUDr. Roland Kovács, advokát, so sídlom Mäsiarska 30, Košice, o zrušenie práva k spoločnému nájmu bytu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 18. novembra 2019, č. k. 39C/4/2017-167, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že určuje, že výlučnou nájomníčkou a členkou družstva je žalobkyňa.

Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil právo spoločného nájmu bytu č. X nachádzajúceho sa na X. poschodí bytového domu v D., ulica Za T., H. X, bytový dom súpisné číslo č. XXXX, v katastri nehnuteľností zapísaného na LV č. XXXX pre L.Ú.. D., určil, že výlučnou nájomníčkou je žalobkyňa, žalovanému uložil povinnosť predmetný byt vypratať do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku bez bytovej náhrady a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Konštatoval, že predmetom tohto konania bolo zrušenie práva spoločného nájmu bytu (§ 685 ods. 1, § 700 ods. 3, § 703 ods. 2, § 705, § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka), s tým, že sa ako predbežnou otázkou v tomto konaní musel zaoberať aktívnou legitimáciou žalobkyne, teda, že či sa v tomto konkrétnom prípade jedná o situáciu, kedy právo na spoločný nájom družstevného bytu manželmi vzniklo spolu s právom spoločného užívania družstevného bytu aj ich spoločné členstvo v družstve, alebo toto členstvo v bytovom družstve vzniklo len jednému z manželov. Uviedol, že v konaní bolo nespornou skutočnosťou to, že strany sporu uzatvorili dňa 24.10.1987 manželstvo, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 06.06.2016 sp. zn.8C/223/2015 - 25 rozvedené. Rozsudok o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.07.2016. Nespornou v konaní bola taktiež skutočnosť, že rodičia žalovaného B.. G. D., U.. XX.XX.XXXX, G. D., U. XX.XX.XXXX s manželkou požiadali dňa 30.09.1987 OSBD Bratislava - vidiek o prevod členských práv a povinností v OSBD Bratislava - vidiek so sídlom v Pezinku na žalovaného, taktiež v konaní bolo nesporné, že dňa 15.10.1987 bola medzi žalovaným a jeho rodičmi uzatvorená dohoda o majetkoprávnom vyporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu, ktorou postupcovia postúpili hodnotu členského podielu na žalovaného. Manipulačný poplatok 200,- Kčs bol uhradený žalovaným dňa 15.10.1987 a že dňa 25.11.1987 Predstavenstvo OSBD Pezinok dalo súhlas na prevod členských práv a povinností. Spornou skutočnosťou bola aktívna legitimácia

žalobkyne, a to na tom právnom základe, že v zmysle tvrdenia žalovaného sa nikdy nestala vlastníčkou podielov v bytovom družstve a jej nájom predmetného družstevného bytu zanikol rozvodom manželstva. Poukázal na to, že podľa čl. 28 stanov stavebného bytového družstva v čase prevodu, člen mohol so súhlasom predstavenstva previesť svoje členské práva a povinnosti na iného občana, ktorý spĺňa podmienky vzniku členstva. Členské práva a povinnosti sa prevádzajú písomnou dohodou, ku ktorej sa muselo pripojiť tiež písomné prehlásenie o vzájomnom majetkovom vypořádání. Predstavenstvo dalo súhlas na prevod členských práv a povinností medzi príbuznými v priamom rade, medzi súrodencami, medzi manželmi a bývalými manželmi. Pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne vychádzal z právneho stavu a právnych predpisov platných ku dňu prevodu podielov z G. D., U. XX.XX.XXXX K. D. D., U.. XX.XX.XXXX na žalovaného, resp. na strany sporu. V zmysle ustanovení stanov OSBD platných v tomto období vyplývalo, že prevod členských práv a povinností na iného občana patril k dôležitým právam člena, avšak vzhľadom na povinnosť družstva zachovávať zásady štátnej bytovej politiky bolo toto dispozičné právo člena obmedzené ustanovením, že dohoda o prevode členských práv a povinností je platná len so súhlasom predstavenstva (výklad čl. 28 stanov). Z daného právneho stavu vyplýva, že na platnosť prevodu podielov medzi členmi bol potrebný právny úkon predstavenstva. Teda nadobudnutie členských práv a prevod členských práv bol viazaný na rozhodnutie predstavenstva družstva s čím súvisí aj jeho konštitutívny účinok. Vychádzajúc z uvedeného mal za to, že aktívna legitímácia žalobkyne v tomto konaní je daná, nájom družstevného bytu nezanikol zánikom manželstva strán sporu, a to z toho dôvodu, že spoločný nájom manželov vznikol až rozhodnutím Predstavenstva OSBD Pezinok dňa 25.11.1987, teda po vzniku manželstva, ktoré medzi stranami sporu vzniklo dňa 24.10.1987. Vykonaným dokazovaním zistil, že stranám sporu vzniklo spoločné členstvo v družstve i právo spoločného nájmu predmetného bytu. Manželstvo strán sporu bolo právoplatne a vykonateľne rozvedené. Zrušil právo spoločného nájmu bytu strán sporu, pretože mal za preukázané, že vzniklo právo spoločného nájmu bytu a taktiež aj spoločné členstvo účastníkov konania v družstve a zároveň medzi účastníkmi konania po rozvode manželstva nedošlo k uzavretiu žiadnej dohody o ďalšom nájme predmetného bytu. Pri rozhodovaní o výlučnom nájmcovi a členovi družstva vychádzal zo skutočností, že v súčasnosti hoci obývajú tento byt obe strany sporu spolu so spoločnými, toho času plnoletými deťmi, má žalovaný oproti žalobkyňi zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome súpisné číslo XXX, postavený na parcele č. XXX/X a garáž súpisné číslo XXXX postavená na parcele č. XXX/X spolu s pozemkami parcelné číslo XXX/X, XXX/X, XXX/X, zapísané na LV číslo XXX. K uvedeným nehnuteľnostiam sa neviažu žiadne ťarchy v podobe napr. doživotného práva užívania pre inú osobu, resp. iné vecné bremená, ktoré by mohli žalovaného obmedziť v jeho užívaní. Okrem skutočnosti, že žalobkyňa nemá žiadnu inú možnosť pre svoje bývanie, prihliadol aj na nespornú skutočnosť, že zo svojich vlastných peňazí, ktoré získala z dedičstva po svojich rodičoch vynaložila na v tom čase spoločný majetok - byt sumu cca 26.555,- eur, z ktorých uhradila jeho celkovú rekonštrukciu. Uviedol, že k rozporu výkonu práv a povinností v zmysle § 3 ods. 1 Obč. zák. by došlo, ak by bola povinnosť vypratania bytu v tomto prípade viazaná na zabezpečenie bytovej náhrady aj v tých prípadoch, v ktorých síce zákon sám takéto právo priznáva, ale okolnosti konkrétneho prípadu preukazujú, že právo bývania ustupujúceho nájmcovi je plne a natrvalo uspokojené iným spôsobom. Pri rozhodovaní o bytovej náhrade vychádzal najmä z nesporných skutočností v tomto konaní, a to je výlučné vlastníctvo rodinného domu žalovaného, súpisné číslo XXX, postavený na parcele č. XXX/X a garáž súpisné číslo XXXX postavená na parcele č. XXX/X spolu s pozemkami parcelné číslo XXX/X, XXX/X, XXX/X, ako je to v katastri nehnuteľností zapísané na LV číslo XXX a fakt, že žalobkyňa žiadnu inú nehnuteľnosť, ktorá by mohla zabezpečiť jej bytové potreby, nevládni. Zároveň žalobkyňa použila všetky svoje finančné prostriedky, ktoré získala do svojho výlučného vlastníctva a mohli slúžiť na vyriešenie jej bytovej situácie po rozvode manželstva na rekonštrukciu predmetného bytu. Vzhľadom na takto zistené skutkové okolnosti rozhodol tak, že žalovaný je povinný vypratať sa z predmetného bytu do 30 dní bez bytovej náhrady, s čím je spojený aj zánik jeho členstva v bytovom družstve. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že žaloba bude zamietnutá, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytýkal súdu prvej inštancie, že vôbec nerozhodol o tom, ktorý z rozvedených manželov bude ako člen družstva naďalej nájmcom bytu, čím zanikne aj spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve. Rozsudok súdu prvej inštancie má v dôsledku absencie tohto výroku za následok, že spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve

zostalo zachované. Rozsudok je preto nepreskúmateľný a on ako člen družstva prestal byť nájomcom sporného bytu, ktorý dokonca mal vypratať bez bytovej náhrady. Vytýkal súdu prvej inštancie, že svoje rozhodnutie opiera o § 153 ods. 1 a § 154 ods. 1 O.s.p., ktorý právny predpis v čase konania pred súdom prvej inštancie už nebol v platnosti. Namietal, že súd prvej inštancie nerozlišuje medzi platnosťou a účinnosťou právneho úkonu, keď v odôvodnení rozsudku uvádza, že dohoda o prevode členských práv a povinností mala nadobudnúť platnosť len so súhlasom predstavenstva družstva. V danom prípade mohlo ísť nanajvýš o účinnosť právneho úkonu v zmysle § 47 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nie o platnosť tohto právneho úkonu. Namietal, že by išlo o nespornú skutočnosť, že žalobkyňa mala zo svojich výlučných finančných prostriedkov vynaložiť na spoločný majetok - byt sumu 26.555 eur a uhradiť celkovú rekonštrukciu bytu. V tomto smere poukázal na to, že rekonštrukcia bytu bola uhradená z úveru, ktorý splácali do septembra 2007, potom žalobkyňa získala finančné prostriedky z predaja rodinného domu vo výške asi 800.000 Kčs, z ktorej časti bolo použité na splácanie úveru 300.000 Kčs, teda najviac 10.000 eur a ostatné finančné prostriedky boli spotrebované v domácnosti. V súvislosti s konštatovaním súdu prvej inštancie, že má zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome uviedol, že v roku 2012 získal darom od svojej matky dom, od jari 2019 je dom vypratáný a ponúkaný na predaj, doteraz sa nepredal, dom nie je možné začať ihneď užívať bez potrebných investícií. V tomto smere namietal nepreskúmateľnosť rozsudku, v ktorom sa súd týmito skutočnosťami nezaoberal. Pri posudzovaní spornej otázky, ktorou je či stranám vzniklo alebo nevzniklo spoločné členstvo manželov v družstve, mal súd vychádzať z § 177 ods. 2, veta prvá Občianskeho zákonníka, účinného do 31. 12. 1991. Považoval za preukázané, že členský podiel nadobudli jeho nebohí rodičia, ktorí ho aj splatili, pričom žiadosť o prevod členských práv a povinností v družstve bola podaná pred uzatvorením manželstva so žalobkyňou a takisto dohoda o majetkovoprávnom vysporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu, ktorú mu jeho rodičia postúpili bezodplatne, a teda tento právny úkon medzi jeho rodičmi a ním vykazuje znaky darovania s tým, že bezodplatný prevod zostatkovej hodnoty členského podielu k družstevnému bytu bolo možné vykonať iba na tlačivách družstva. V nadväznosti na článok 28 stanov stavebného bytového družstva poukázal na to, že súhlas na prevod členských práv a povinností medzi príbuznými v priamom rade, medzi súrodencami, medzi manželmi a bývalými manželmi družstvo nemohlo neudelieť. Namietal dôvody na určenie žalobkyne za výlučnú nájomkyňu sporného bytu, v tejto súvislosti vytýkal súdu prvej inštancie, že neprihliadol na zásluhovosť na získaní a nadobudnutí bytu a že výrok rozsudku je preto nesprávny. Dodal, že v spornom byte nepretržite býva, žalobkyňa sa zdržuje buď v spornom byte alebo u priateľa, ktorá skutočnosť nesvedčí o tom, že by bola odkázaným subjektom na bývanie v spornom byte. Je v rozpore s dobrými mravmi, aby žalobkyňa, ktorá sa nijako nepričinila o nadobudnutie bytu a ktorá sa mala stať členkou družstva v rozpore s vôľou a úmyslom prevádzajúcich, a ktorá nie je ani odkázaná na bývanie v spornom byte, ho z bytu vypratala bez bytovej náhrady.

3. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že nesúhlasí s existenciou odvolacích dôvodov, o ktoré žalovaný oprel svoje odvolanie a ich danosť spochybňuje, obsah odvolania žalovaného považuje za irelevantný a účelový. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za spravodlivý a správny. Mala za to, že žalovaný nepreukázal žiaden relevantný titul, ktorým by svoj návrh na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia riadne zdôvodnil. Návrh žalovaného obsiahnutý v odvolaní neobsahuje žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé zmeniť alebo zrušiť napadnutý rozsudok ním navrhovaným spôsobom, resp. spôsobilé spochybniť vecnú správnosť výrokov napadnutého rozhodnutia a právne posúdenie veci. V konaní bolo jednoznačne a bez pochybností preukázané, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno svojich tvrdení. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 28.09.2021 sp.zn. 8Co/57/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že určuje, že výlučnou nájomníčkou a členkou družstva je žalobkyňa. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Uviedol, že v zmysle § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd pri rozhodovaní o osobe ďalšieho nájomcu prihliada na celý komplex rozhodujúcich okolností. Okrem výslovne zákonom stanovenej povinnosti súdu prihliadnuť na záujmy maloletých detí a stanoviska prenajímateľa, je potrebné tiež zohľadniť sociálnu, zdravotnú, finančnú situáciu, príčiny, ktoré viedli k rozvratu manželstva, mieru, ktorou sa bývalí manželia pričínili o nadobudnutie bytu, ako sa starali o jeho údržbu a ako prispeli k jeho zveľadeniu, a na oprávnené potreby účastníkov. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie v tomto smere, že pri určení, ktorý z bývalých manželov bude výlučným nájomcom a členom družstva bolo správne vziať na zreteľ, že žalovaný má zabezpečenú možnosť riadneho bývania

v rodinnom dome a tú nespornú skutočnosť, že žalobkyňa vynaložila výlučné peňažné prostriedky, ktoré mohli slúžiť na vyriešenie jej bytovej situácie, na rekonštrukciu spoločného bytu.

5. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 27.09.2023 sp.zn. 9Cdo/154/2022 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd skúmal, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dáva relevantnú odpoveď na otázky podstatné pre rozhodnutie prejednávanej veci a či tejto odpovedi nechýba vnútorná konzistencia, právna logika či dostatočné a zrozumiteľné vysvetlenie úvah konajúceho súdu. Posudzujúc napadnuté rozhodnutie vo svetle námietok dovolateľa dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ ide o otázku určenia ďalšieho nájomcu družstevného bytu, má znaky arbitrárnosti, keď sám odvolací súd poukazuje na kritériá, ktoré je potrebné brať do úvahy pri rozhodovaní o tom, kto bude výlučným nájomcom predmetného bytu, avšak následne ignoruje niektoré z kritérií, ktorých vzatia do úvahy sa žalovaný výslovne domáhal v podanom odvolaní, a obmedzil sa len na stotožnenie sa so závermi súdu prvej inštancie, ktorý prihliadal len na skutočnosť, že žalovaný je vlastníkom rodinného domu a na investíciu prostriedkov z dedičstva žalobkyne do rekonštrukcie bytu. Žalovaný sa pritom domáhal zohľadnenia príčin, ktoré viedli k rozvratu manželstva, a miery, ktorou sa bývalí manželia pričínili o nadobudnutie bytu, čo boli kritéria, ktoré sám odvolací súd pomenoval ako kritériá, ktoré sa pri rozhodovaní o osobe výlučného nájomcu majú brať do úvahy. Následne však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje akákoľvek úvaha odvolacieho súdu ohľadne uvedených skutočností, na ktoré žalovaný poukazoval. Z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, či sa odvolací súd opomenul týmito odvolacími námietkami zaoberať, alebo sa nimi zaoberať odmietol a z akých dôvodov, alebo či tieto kritériá vzal do úvahy, ale ich považoval za menej podstatné, resp. slabšie a ustupujúce vo vzťahu ku skutočnostiam, o ktoré sa opieralo rozhodnutie súdu prvej inštancie o určení žalobkyne ako výlučnej nájomníčky družstevného bytu. Úvahy tohto charakteru v odôvodnení napadnutého rozhodnutia úplne absentujú a vo vzťahu k rozhodnutiu o osobe nájomcu musí dovolací súd prisvedčiť námietkam dovolateľa o arbitrárnosti rozhodnutia, čím došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Dovolací súd vo vzťahu k absencii zákonného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dospel k záveru o prípustnosti a zároveň dôvodnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, a preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 450 Civilného sporového poriadku).

6. Odvolací súd opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

7. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie zaoberal žalobou žalobkyne, ktorou sa domáhala zrušenia spoločného nájmu bytu a určenia jeho výlučného nájomcu, z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobkyňa preukazovala opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaný bránil proti uplatňovanému nároku. Na jeho posúdenie si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a dôkladne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery sú náležite podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že stranám sporu vznikol spoločný nájom bytu ako aj spoločné členstvo manželov v bytovom družstve.

8. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzajú zo správnej aplikácie ako i výkladu právnych predpisov a plne korešpondujú aj so závermi vyplývajúcimi z doterajšej súdno-aplikačnej praxe. Odvolací súd sa s právnym záverom súdu prvej inštancie o vzniku povinnosti žalovaného vypratať byt bez zabezpečenia bytovej náhrady, plne stotožňuje.

9. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní z hľadiska správnosti zaujatých skutkových a právnych záverov, proti týmto záverom súdu prvej inštancie mohol žalovaný náležite skutkovo a právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti bolo zachované jeho právo na spravodlivý súdny proces, nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom len z dôvodu, že odôvodnenie rozhodnutia nezodpovedá jeho predstavám a očakávaniam, a preto žalovaným uplatnený odvolací dôvod založený na tvrdení, že bolo porušené jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nemôže obstať.

10. Súd prvej inštancie opomenul vo výroku II. rozsudku rozhodnúť o tom, ktorý z rozvedených manželov bude ako člen družstva naďalej nájomcom bytu. V dôsledku neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva

bytu sa totiž obnovilo členstvo oboch manželov v družstve, a preto bolo potrebné vo výroku rozsudku určiť žalobkyňu, ktorá bola určená za výlučnú nájomníčku, za výlučnú členku družstva. Odvolací súd preto podľa § 388 C.s.p.; keď spôsob vysporiadania vzťahu vyplýva z právneho predpisu (§ 216 C.s.p.); rozhodol o tom, ktorá zo strán bude byť naďalej ako člen družstva užívať.

11. Ani odkaz odôvodnenia rozhodnutia na § 153 ods. 1 a § 154 ods. 1 O.s.p., ktoré už v čase konania pred súdom prvej inštancie neboli v platnosti, nezakladá jeho vecnú nesprávnosť.

12. Správny je aj záver súdu prvej inštancie, že nadobudnutie členských práv a povinností a prevod členstva bol viazaný na rozhodnutie predstavenstva družstva v podobe jeho súhlasu, ktorý mal konštitutívny účinok. Prevod členských práv a povinností tak nastával až rozhodnutím predstavenstva, ktorým sa schválila dohoda medzi prevodcom a nadobúdateľom. Na uvedený záver nemá vplyv ani námietka žalovaného, že so súhlasom predstavenstva družstva mohlo ísť nanajvýš o účinnosť právneho úkonu v zmysle § 47 ods. 1 ObčZ a nie o platnosť tohto právneho úkonu.

13. Ako nespornú skutočnosť súd prvej inštancie správne posúdil tvrdenie žalobkyne v žalobe, že zo svojich výlučných finančných prostriedkov vynaložila na spoločný majetok - byt sumu 26. 555 eur a uhradila celkovú rekonštrukciu bytu. Žalovaný sa k tejto skutočnosti počas celého konania vôbec nevyjadril, a preto ju správne konajúci súd vyhodnotil ako žalovaným nepopretú (§ 151 ods. 1 C.s.p.). Jeho tvrdenia uvádzané v tejto súvislosti v odvolaní posúdil odvolací súd ako nové, na ktoré nie je možné v odvolacom konaní prihliadnuť v zmysle § 366 C.s.p. Súd prvej inštancie vytvoril žalovanému procesnú možnosť vyjadriť sa k žalobe a zúčastniť sa pojednávania a využiť tak svoje právo uvádzať na svoju obranu relevantné skutkové tvrdenia, žalovaný svojou nečinnosťou toto svoje procesné právo nevyužil a riadne (označením konkrétnej právne významnej skutočnosti) ani včas (do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí podľa § 154 C.s.p.), žiadne prostriedky procesnej obrany nepredložil ani neoznačil.

14. Žalovaný sa v priebehu prvoinštančného konania nevyjadril písomne či ústne ani k tvrdeniu žalobkyne, že má zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome v Č., a preto jeho tvrdenia uvádzané v tomto smere v odvolaní sú nepripustnými novotami (§ 366 C.s.p.), vo vzťahu ku ktorým nenáležíte vytyka konajúcemu súdu, že sa nimi nezaoberal.

15. Pri posudzovaní spornej otázky, či stranám vzniklo spoločné členstvo manželov v družstve, boli relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka účinné do 31.12.1991. Žalovaný sa však nedôvodne dovoľáva použitia § 177 ods. 2, veta prvá Občianskeho zákonníka účinného do 31. 12. 1991 na zánik spoločného nájmu bytu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie náležite aplikoval § 705 Občianskeho zákonníka.

16. V danom prípade bolo nesporné, že členský podiel v družstve nadobudli nebohí rodičia žalovaného, ktorí ho aj splatili, pričom žiadosť o prevod členských práv a povinností v družstve bola podaná pred uzatvorením manželstva so žalobkyňou, v ktorom čase bola uzavretá aj dohoda o majetkovoprávnom vysporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu. Vzhľadom na to, že k účinnému prevodu členských práv a povinností došlo až rozhodnutím predstavenstva družstva po uzavretí manželstva, v ktorom čase na základe rozhodnutia o pridelení bytu vznikol žalovanému nárok na pridelenie bytu, vznikol na základe Dohody o odovzdaní a prevzatí bytu zo dňa 16.12.1987 spoločný nájom bytu spolu so spoločným členstvom manželov v družstve v zmysle § 175 ods. 2 ObčZ v znení účinnom do 31.12.1991. Na uvedený záver nemá vplyv skutočnosť, že v zmysle článku 28 stanov stavebného bytového družstva súhlas na prevod členských práv a povinností medzi príbuznými v priamom rade, medzi súrodencami, medzi manželmi a bývalými manželmi družstvo nemohlo neudelieť. Žalovaný v priebehu konania nedôvodne namietal, že právo na pridelenie družstevného bytu mu vzniklo v zmysle ust. § 154 ods. 2 ObčZ účinného do 31.12.1991, pred uzavretím manželstva, kedy došlo k splateniu členského podielu jeho rodičmi, ktorý jeho hodnotu postúpili na jeho osobu pred uzavretím manželstva. V danom prípade je rozhodujúce, že za trvania manželstva vznikol žalovanému právo na pridelenie družstevného bytu rozhodnutím družstva zo dňa 25.11.1987, a preto došlo v zmysle § 175 ods. 2 ObčZ účinného do 31.12.1991 spolu s právom spoločného užívania bytu aj k vzniku spoločného členstva oboch manželov v družstve. Vznik spoločného členstva, ku ktorému dochádza zo zákona, závisí od uzatvorenia dohody o odovzdaní a prevzatí bytu, pretože ako vyplýva z § 175 ods. 2 ObčZ týmto momentom vzniká spoločné užívanie bytu a spolu s ním aj spoločné členstvo manželov v družstve. Vznik spoločného členstva manželov v družstve a vznik spoločného užívania bytu je viazaný na okamih uzavretia dohody o odovzdaní a prevzatí bytu

(R 34/1983). Pre vznik práva spoločného užívania bytu manželmi je rozhodný okamžik vzniku práva užívať byt, nie okamžik vzniku práva na pridelenie družstevného bytu (rozhodnutie sp.zn. 5 Cz 41/69).

17. V zmysle § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd pri rozhodovaní o osobe ďalšieho nájomcu prihliada na celý komplex rozhodujúcich okolností. Okrem výslovne zákonom stanovenej povinnosti súdu prihliadnuť na záujmy maloletých detí a stanoviska prenajímateľa, je potrebné tiež zohľadniť sociálnu, zdravotnú, finančnú situáciu, príčiny, ktoré viedli k rozvratu manželstva, mieru, ktorou sa bývalí manželia pričínili o nadobudnutie bytu, ako sa starali o jeho údržbu a ako prispeli k jeho zveľadeniu, a na oprávnené potreby účastníkov.

18. Odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu sa pri určení ďalšieho nájomcu družstevného bytu zaoberal zohľadnením príčin, ktoré viedli k rozvratu manželstva. Odvolací súd zistil, že žalovaný sa zohľadnenia príčin rozvratu manželstva; ako kritéria pre určenie ďalšieho nájomcu bytu; v odvolaní a ani v žiadnom zo svojich ústnych či písomných prednesov v konaní pred súdom prvej inštancie nedovoľoval, a preto ich prvoinštančný a následne ani odvolací súd nijako vo svojich záveroch nezohľadnili. Odvolací súd sa vzhľadom na pokyn dovolacieho súdu príčinami rozvratu manželstva zaoberal a zistil, že z rozsudku o rozvode manželstva zo dňa 06.06.2016 neboli žiadne príčiny rozvratu manželstva zistené. Z uvedených dôvodov nebolo možné pri určení ďalšieho nájomcu družstevného bytu príčiny rozvratu manželstva vyhodnotiť v prospech niektorého z bývalých manželov.

19. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vzal na zreteľ, že žalovaný má zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome, a teda, že žalobkyňa je odkázaná na uspokojovanie bytových potrieb v byte, ako i tú nespornú skutočnosť, že žalobkyňa vynaložila výlučné peňažné prostriedky, ktoré mohli slúžiť na vyriešenie jej bytovej situácie, na rekonštrukciu a zveľadenie spoločného bytu. Pokiaľ žalovaný poukazoval na zásluhovosť na získaní a nadobudnutí bytu, ktorú skutočnosť žalobkyňa v konaní nenamietala, odvolací súd považoval uvedené kritérium za menej podstatné oproti tým dvom kritériám, ktoré považoval za relevantné súd prvej inštancie pri rozhodovaní o ďalšom nájomcovi bytu. Žalovaný sa síce pričínil o nadobudnutie bytu, avšak s prihliadnutím na to, že ani prenajímateľ vo svojom stanovisku uvedenú skutočnosť nepovažoval za potrebnú zohľadniť, považoval za silnejšie skutočnosti svedčiace v prospech žalobkyne, ktorá sa počas manželstva starala o údržbu bytu a značnou mierou prispela k jeho zveľadeniu z vlastných peňažných prostriedkov a je odkázaná na bývanie v byte, pretože nemá svoju bytovú potrebu, na rozdiel o žalovaného, trvalo vyriešenú. Uvedené kritériá zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd uprednostnil pri rozhodovaní o ďalšom nájomcovi družstevného bytu.

20. Odvolací súd tak nepovažoval námietky žalovaného uvádzané v odvolaní za dôvodné a za stavu, keď súd prvej inštancie na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a riadne vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne vec posúdil aj po právnej stránke, žalovaným uplatnené odvolacie dôvody nemohli obstáť. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1,2 C.s.p.).

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobkyňa, ktorá mala v odvolacom konaní neúspech len v nepatrných častiach, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca

alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).